

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 26. februára 2015*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Článok 288 tretí odsek ZFEÚ — Boj proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách — Smernica 2000/35/ES — Články 2, 3 a 6 — Smernica 2011/7/EÚ — Články 2, 7 a 12 — Právna úprava členského štátu, ktorá môže zmeniť v neprospech veriteľa štátu úroky z pohľadávky, ktorá predchádza týmto smerniciam“

Vo veci C-104/14,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Corte suprema di cassazione (Taliansko) z 28. novembra 2013 a doručený Súdnemu dvoru 5. marca 2014, ktorý súvisí s konaním:

Ministero delle Politiche agricole, alimentari e forestali

proti

Federazione Italiana Consorzi Agrari Soc. coop. arl – Federconsorzi, v reštrukturalizácii,

Liquidazione giudiziale dei beni ceduti ai creditori della Federazione Italiana Consorzi Agrari Soc. coop. arl – Federconsorzi,

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predseda ôsmej komory A. Ó Caoimh, sudcovia E. Jarašiūnas (spravodajca) a C. G. Fernlund,
generálny advokát: N. Wahl,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Liquidazione giudiziale dei beni ceduti ai creditori della Federazione Italiana Consorzi Agrari Soc. coop. arl – Federconsorzi, v zastúpení: D. Santosuosso a G. Niccolini, avvocati,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci S. Fiorentino, avvocato dello Stato,
- Európska komisia, v zastúpení: G. Zavvos, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci A. Franchi, avvocatessa,

* Jazyk konania: taliančina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 2, 3 a 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/35/ES z 29. júna 2000 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách (Ú. v. ES L 200, s. 35; Mim. vyd. 17/001, s. 226), ako aj článkov 2, 7 a 12 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách (Ú. v. EÚ L 48, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Ministero delle Politiche agricole, alimentari e forestali (ministerstvo poľnohospodárskej, potravinovej a lesnej politiky, ďalej len „Ministero“) na jednej strane a Federazione Italiana Consorzi Agrari Soc. coop. arl (Talianska federácia poľnohospodárskych družstiev), v reštrukturalizácii (ďalej len „Federconsorzi“) a Liquidazione giudiziale dei beni ceduti ai creditori della Federazione Italiana Consorzi Agrari Soc. coop. arl – Federconsorzi (Súdne vyrovnanie majetku postúpeného veriteľom družstva Federconsorzi) na druhej strane, týkajúceho sa úrokov z pohľadávky, ktorú má Federconsorzi voči Ministero.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Smernica 2000/35, ktorá bola zrušená smernicou 2011/7 s účinnosťou od 16. marca 2013, v článku 1 stanovovala, že sa vzťahuje na všetky platby uskutočnené ako odplata za obchodné transakcie. Podľa jej článku 2 „pojem ‚obchodné transakcie‘ znamená transakcie medzi podnikmi, alebo medzi podnikmi a orgánmi verejnej správy, ktoré vedú k dodávke tovaru alebo k poskytnutiu služieb za odplatu“.
- 4 Článok 3 smernice 2000/35 ukladal členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby mal veriteľ nárok na úroky z omeškania, ak splnil svoje zmluvné a zo zákona mu vyplývajúce záväzky a nedostal dlžnú čiastku načas, s výnimkou prípadov, keď dlžník nie je za omeškanie zodpovedný, a stanovil pravidlá, pokiaľ ide o deň splatnosti úrokov a určenie ich sadzby. Tento článok 3 ods. 3 znel:

„Členské štáty zabezpečia, aby dohoda o dni splatnosti alebo o následkoch omeškania, ktorá nie je v súlade s ustanoveniami odsekov 1 písm. b) až d) a 2, nebola vykonateľná, alebo mala za následok nárok na náhradu škody, ak pri zvážení všetkých okolností prípadu vrátane dobrých obchodných zvyklostí a povahy tovaru, je zjavne nevýhodná pre veriteľa. Pri určovaní, či je dohoda zjavne nevýhodná pre veriteľa, sa okrem iného prihliadne na to, či dlžník má nejaký objektívny dôvod odchyliť sa od ustanovení odsekov 1 písm. b) až d) a 2. Ak sa určí, že takáto dohoda je zjavne nevýhodná, použijú sa podmienky ustanovené v právnych predpisoch, ak vnútroštátny súd neurčí iné spravodlivé podmienky.“

- 5 Článok 6 tejto smernice stanovoval:

„1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 8. augusta 2002...

...

2. Členské štáty môžu zachovať alebo uviesť do účinnosti ustanovenia, ktoré sú pre veriteľov výhodnejšie ako ustanovenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou.

3. Pri transpozícii tejto smernice môžu členské štáty vylúčiť:

...

b) zmluvy, ktoré boli uzatvorené pred 8. augustom 2002...

...“

6 Pokiaľ ide o smernicu 2011/7, jej článok 1 stanovuje:

„1. Cieľom tejto smernice je boj proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu a tým podporiť konkurencieschopnosť podnikov a najmä MSP.

2. Táto smernica sa vzťahuje na všetky platby uskutočnené ako odplata za obchodné transakcie.

...“

7 Definícia „obchodnej transakcie“ stanovená v článku 2 bode 1 smernice 2011/7 je totožná s definíciou, ktorú predtým stanovovala smernica 2000/35.

8 Článok 7 smernice 2011/7 stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby zmluvná podmienka alebo obchodná praktika týkajúca sa dátumu alebo lehoty splatnosti, sadzby úroku z omeškania alebo náhrady nákladov na vymáhanie bola buď nevymáhateľná, alebo mala za následok vznik nároku na náhradu škody, ak je značne nevýhodná pre veriteľa.

Pri určovaní, či je zmluvná podmienka alebo obchodná praktika značne nevýhodná pre veriteľa v zmysle prvého pododseku, sa zväžia všetky okolnosti prípadu vrátane:

a) akéhokoľvek hrubého odchýlenia sa od dobrých obchodných zvyklostí v rozpore s dobrou vierou a poctivým obchodovaním;

b) povahy tovaru alebo služby a

c) toho, či dlžník má nejaký objektívny dôvod odchyliť sa od zákonnej sadzby úroku z omeškania, od lehoty splatnosti uvedenej v článku 3 ods. 5, článku 4 ods. 3 písm. a), článku 4 ods. 4 a článku 4 ods. 6 alebo od paušálnej sumy, ako je uvedená v článku 6 ods. 1.

2. Na účely odseku 1 sa zmluvná podmienka alebo obchodná praktika, ktorá vylučuje úrok z omeškania, považuje za značne nevýhodnú.

3. Na účel odseku 1 sa zmluvná podmienka alebo obchodná praktika, ktorá vylučuje náhradu nákladov na vymáhanie stanovenú v článku 6, považuje za značne nevýhodnú, ak sa nepreukáže opak.

...“

9 Článok 12 tejto smernice stanovuje:

„1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s článkami 1 až 8 a 10 do 16. marca 2013...

...

3. Členské štáty môžu zachovať alebo uviesť do účinnosti ustanovenia, ktoré sú pre veriteľov výhodnejšie ako ustanovenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou.

4. Pri transpozícii tejto smernice sa členské štáty rozhodnú, či vylúčia zmluvy uzatvorené pred 16. marcom 2013.“

Talianske právo

10 Po skončení druhej svetovej vojny talianske orgány zaviedli centrálnu správu dodávok obilnín a iných agropotravinárskych výrobkov upravenú legislatívnym dekrétom č. 169, ktorým štát preberá záväzky vyplývajúce z dovozu obilnín, výrobkov z obilnín a iných výrobkov určených na pečenie a výrobu cestovín počnúc hospodárskym rokom pre obilniny 1946 – 1947 (decreto legislativo n. 169 – Assunzione a carico dello Stato dell'onere risultante dalle importazioni di cereali derivati e prodotti comunque destinati alla pani-pastificazione a decorrere dalla campagna cerealicola 1946-1947) z 23. januára 1948 a neskôr zákonom č. 1294 o nákupe surovín, potravinových výrobkov a iných základných výrobkov v zahraničí na účet štátu (legge n. 1294 – Acquisti dall'estero per conto dello Stato di materie prime, prodotti alimentari ed altri prodotti essenziali) z 22. decembra 1957 (GURI č. 9 z 13. januára 1958).

11 V tomto legislatívnom rámci bola správa povinných zásob týchto potravín zverená existujúcim poľnohospodárskym organizáciám, ktoré boli v každej provincii založené ako družstvá. Federconsorzi bola organizácia založená na celoštátnej úrovni, združujúca všetky tieto družstvá poverené štátom, aby zabezpečovali dodávky potravín s povinnosťou podávať štátu výročné správy o nimi vykonávanej správe, pričom štát im platil náhradu výdavkov.

12 Poľnohospodárske družstvá boli zreformované zákonom č. 410 o novej právnej úprave poľnohospodárskych družstiev (legge n. 410 – Nuovo ordinamento dei consorzi agrari) z 28. októbra 1999 (GURI č. 265 z 11. novembra 1999), ktorým došlo k rozpadu družstva Federconsorzi a jeho vstupu do reštrukturalizácie. Existujúce pohľadávky boli predmetom článku 8 ods. 1 tohto zákona, podľa ktorého:

„Pohľadávky vyplývajúce zo správy povinných zásob a z uvádzania domácich poľnohospodárskych výrobkov na trh, ktoré uskutočnili poľnohospodárske družstvá na účet a v záujme štátu a ktoré tieto poľnohospodárske družstvá mali ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona, ako sú uvedené vo vyúčtovaniach potvrdených právoplatnými a vykonateľnými dekrétmi ministerstva poľnohospodárstva a lesov a zapísaných do evidencie Corte dei conti [(Dvor audítorov)], ako aj nároky na náhradu výdavkov a úroky vzniknuté odo dňa uzatvorenia príslušnej účtovnej evidencie, ktoré sú uvedené v tých istých dekrétoch, až do 31. decembra 1997, sa vyrovnajú vydaním štátnych dlhopisov družstvám zo strany ministerstva financií, rozpočtu a hospodárskeho programovania.“

13 Tento článok bol zmenený zákonom č. 388 o opatreniach týkajúcich sa tvorby ročného a viacročného štátneho rozpočtu (zákon o rozpočte pre rok 2001) [legge n. 388 – Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge finanziaria 2001)] z 23. decembra 2000 (riadny dodatok ku GURI č. 302 z 29. decembra 2000), ktorého článok 130 stanovuje:

„....

- b) na koniec článku 8 prvého odseku sa dopĺňa tento odsek: „úroky uvedené v tomto odseku sa počítajú takto: do 31. decembra 1995 na základe oficiálnej diskontnej sadzby navýšenej o 4,4 percentuálneho bodu s ročnou kapitalizáciou; na roky 1996 a 1997 len na základe zákonnej sadzby“.

...“

- 14 Zákonný dekrét č. 16 o naliehavých opatreniach v oblasti daňového zjednodušenia, účinnosti a posilnenia kontrolných postupov (decreto-legge n. 16 – Disposizioni urgenti in materia di semplificazioni tributarie, di efficientamento e potenziamento delle procedure di accertamento) z 2. marca 2012 (GURI č. 52 z 2. marca 2012, ďalej len „zákonný dekrét č. 16/2012“), ktorý bol prijatý potom, ako sa začalo konanie vo veci samej na Corte suprema di cassazione (kasačný súd), a ktorý bol zákonom č. 44 z 26. apríla 2012 (riadny dodatok ku GURI č. 99 z 28. apríla 2012) zmenený so zmenami a doplneniami na zákon, v článku 12 stanovuje:

„Z pohľadávok vyplývajúcich zo správy povinných zásob a z uvádzania domácich poľnohospodárskych výrobkov na trh, ktoré uskutočnili poľnohospodárske družstvá na účet a v záujme štátu, a ktoré sú iné ako tie, ktoré sa vyrovnali podľa článku 8 ods. 1 zákona č. 410 z 28. októbra 1999, zmeneného a doplneného článkom 130 zákona č. 388 z 23. decembra 2000, ako sú uvedené vo vyúčtovaniach potvrdených právoplatnými a vykonateľnými dekrétmi ministerstva poľnohospodárstva a lesov a zapísaných do evidencie Corte dei conti, a ktoré sa vyrovnajú vo vzťahu k osobám, ktoré majú na ne nárok, ako aj z nárokov na náhradu výdavkov a úrokov vzniknutých odo dňa uzatvorenia príslušnej účtovnej evidencie, ktoré sú uvedené v tých istých dekrétoch, vznikajú úroky, ktoré sa počítajú takto: do 31. decembra 1995 na základe oficiálnej diskontnej sadzby navýšenej o 4,4 percentuálneho bodu s ročnou kapitalizáciou a na neskoršie obdobie len na základe zákonnej sadzby.“

- 15 Okrem toho smernica 2000/35 bola prebratá do talianskeho právneho poriadku legislatívnym dekrétom č. 231 (decreto legislativo n. 231 – Attuazione della direttiva 2000/35/CE relativa alla lotta contro i ritardi di pagamento nelle transazioni commerciali) z 9. októbra 2002 (GURI č. 249 z 23. októbra 2002), ktorý v článku 11 stanovuje, že jeho ustanovenia sa neuplatňujú na zmluvy uzatvorené pred 8. augustom 2002.
- 16 Legislatívnym dekrétom č. 192, ktorým sa mení a dopĺňa legislatívny dekrét č. 231 z 9. októbra 2002 na účely úplného prebratia smernice 2011/7/EÚ o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách podľa článku 10 prvého odseku zákona č. 180 z 11. novembra 2011 (decreto legislativo n. 192 – Modifiche al decreto legislativo 9 ottobre 2002, n. 231, per l'integrale recepimento della direttiva 2011/7/UE relativa alla lotta contro i ritardi di pagamento nelle transazioni commerciali, a norma dell'articolo 10, comma 1, della legge 11 novembre 2011, n. 180) z 9. novembra 2012 (GURI č. 267 z 15. novembra 2012) sa prebrala smernica 2011/7. V článku 3 stanovuje, že jeho ustanovenia sa uplatňujú na transakcie uzatvorené od 1. januára 2013.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 17 Rozsudkom z 22. novembra 2004 Corte d'appello di Roma (Odvolací súd v Ríme) stanovil pohľadávku družstva Federconsorzi ako postupníka pohľadávok 58 provinčných poľnohospodárskych družstiev voči Ministero z titulu náhrady výdavkov, ktoré vynaložili až do roku 1967 v rámci správy povinných zásob, na sumu 511 878 997,39 eura. Tento súd dospel k uvedenej sume tak, že vylúčil uplatnenie článku 8 ods. 1 zákona č. 410 z 28. októbra 1999 vzhľadom na úvahu, že cieľom tohto ustanovenia bolo len urovnať prebiehajúce spory s poľnohospodárskymi družstvami a nevzťahuje sa na iné subjekty, na ktoré sa ich pohľadávky postúpili. Úroky počítal od 31. januára 1982, čo je deň konštatovania uvedenej pohľadávky, vykonal započítanie vzájomných pohľadávok týchto dvoch strán k 4. júlu 1991 a vypočítal dlžné úroky zo zostatku na základe ich polročnej kapitalizácie v období od 5. júla 1991 do 30. júna 2004, pričom ku všetkému sa pripočítajú úroky do dňa skutočného zaplatenia.

- 18 Rozsudkom z 13. decembra 2007 Corte suprema di cassazione tento rozsudok zrušil a vec vrátil na Corte d'appello di Roma, ktorý rozsudkom zo 14. októbra 2011 opätovne konštatoval, že dlh Ministero predstavoval k 30. júnu 2004 sumu 551 878 997,39 eura zvýšenú o dodatočné úroky zodpovedajúce oficiálnej diskontnej sadzbe navýšenej o 4,4 percentuálneho bodu s polročnou kapitalizáciou od 1. júla 2004 až do dňa skutočného zaplatenia. Tento súd najmä zdôraznil, že medzi štátom a Federconsorzi existoval zákonný mandátny vzťah, ktorého cieľom bola delegácia funkcie zabezpečovať dodávky potravinárskych výrobkov, pričom tento mandátny vzťah sa vykonával na základe plnej riadiacej a finančnej autonómie, s povinnosťou podávať výročné správy a s nárokom na náhradu výdavkov.
- 19 Ministero podalo proti uvedenému rozsudku kasačný opravný prostriedok, pričom namietalo najmä proti porušeniu článku 8 ods. 1 zákona č. 410 z 28. októbra 1999.
- 20 Počas konania reštrukturalizačný správca družstva Federconsorzi tvrdil najmä, že článok 12 ods. 6 zákonného dekrétu č. 16/2012, ktorý bol prijatý po tom, ako bol podaný kasačný opravný prostriedok, a ktorého uplatňovania sa Ministero dovoľovalo, je nezlučiteľný so smernicami 2000/35 a 2011/7. V tejto súvislosti tvrdil, že týmto právnym predpisom prijatým po týchto smerniciach taliansky štát nariadil svojmu veriteľovi nielen zníženie úrokov z omeškania vzniknutých do roku 1995 na základe ročnej kapitalizácie uvedených úrokov namiesto uskutočnenia ich polročnej kapitalizácie, ale aj uplatnenie výlučne len zákonných úrokov od roku 1995, pričom podľa neho je v rozpore s uvedenými smernicami taká úprava vnútroštátneho zákonodarcu, ktorou vylučuje nárok veriteľa štátu na úroky z omeškania týkajúce sa už existujúcich pohľadávok, vrátane pohľadávok vyplývajúcich zo vzťahov, ktoré vznikli pred 8. augustom 2002 alebo 16. marcom 2013.
- 21 Ministero dospelo k záveru o neuplatniteľnosti smernice 2000/35 a legislatívneho dekrétu č. 231 z 9. októbra 2002 na skutkové okolnosti sporu vo veci samej z dôvodov, že na jednej strane medzi účastníkmi konania nejde o obchodnú transakciu, ale o vzťah v oblasti verejného práva a na druhej strane, že ani táto smernica, ani tento legislatívny dekrét sa neuplatňujú na zmluvy uzatvorené pred 8. augustom 2002.
- 22 Corte suprema di cassazione najprv vysvetlil, že článok 12 ods. 6 zákonného dekrétu č. 16/2012 sa na spor vo veci samej uplatňuje, keďže v čase nadobudnutia účinnosti tohto zákonného dekrétu neboli uplatniteľné úrokové sadzby ani zložený úrok predmetom právoplatného rozhodnutia.
- 23 Vnútroštátny súd v prvom rade zdôrazňuje, že nemožno vylúčiť, aby zákonný mandátny vzťah medzi poľnohospodárskymi družstvami a štátom, predmetom ktorého je správa povinných zásob, predstavoval obchodnú transakciu v zmysle smerníc 2000/35 a 2011/7.
- 24 V druhom rade sa domnieva, že tvrdenie reštrukturalizačného správcu družstva Federconsorzi, podľa ktorého tieto smernice neumožňujú prijať ustanovenia uplatniteľné na vzťahy vzniknuté pred 8. augustom 2002 alebo 16. marcom 2013, ktorými sa vylučuje úrok z omeškania, je dôvodné. Preto sa domnieva, že je nevyhnutné posúdiť súlad článku 12 ods. 6 zákonného dekrétu č. 16/2012 s ustanoveniami práva Únie.
- 25 Za týchto okolností Corte suprema di cassazione rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Zahŕňa pojem obchodná transakcia, vymedzený článkom 2 smernice 2000/35 a článkom 2 smernice 2011/7, zákonný mandátny vzťah medzi štátnou správou a poľnohospodárskymi družstvami (vzťah, na základe ktorého vznikla pohľadávka, ktorú družstvá následne postúpili družstvu Federconsorzi, pričom toto družstvo ju postúpilo v rámci insolvenčného konania svojim veriteľom) vo veci dodávky a distribúcie poľnohospodárskych výrobkov, vyplývajúci z legislatívneho dekrétu č. 169 z 23. januára 1948 a zo zákona č. 1294 z 22. decembra 1957?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, znamená povinnosť prebrať smernice 2000/35 (článok 6 ods. 2) a 2011/7 (článok 12 ods. 3), stanovujúce možnosť zachovať ustanovenia, ktoré sú pre veriteľov výhodnejšie, aj povinnosť nemeniť *in peius* sadzbu úrokov z omeškania, vrátane zákazu jej prípadného vylúčenia, v rámci vzťahov vzniknutých pred nadobudnutím účinnosti jednotlivých smerníc?
3. V prípade kladnej odpovede na druhú otázku, má sa povinnosť nemeniť *in peius* sadzbu úrokov z omeškania v rámci už existujúcich vzťahov hodnotiť ako povinnosť vzťahujúca sa na jednotnú reguláciu úrokov, ktorá do určitého času (konkrétne od 31. januára 1982 do 31. decembra 1995) priznávala existenciu mimozákonnej sadzby a kapitalizácie úrokov, hoci len na ročnom a nie polročnom základe, ako to vyžadoval veriteľ, a po uvedenom čase iba platbu zákonných úrokov, a to prostredníctvom úpravy, ktorá vzhľadom na detaily prejednávanej veci... nie je nevyhnutne v neprospech veriteľa?
4. Znamená povinnosť prebrať smernicu 2000/35 (článok 6) a smernicu 2011/7 (článok 12) v časti, v ktorej sa vo vzťahu k zákazu zneužívania zmluvnej slobody na úkor veriteľa stanovuje v článku 3 ods. 3, resp. v článku 7 neúčinnosť nekalých zmluvných podmienok alebo nekalých obchodných praktík, zákaz adresovaný štátu, týkajúci sa jeho zásahu prostredníctvom právnych predpisov, ktoré by vzhľadom na vzťahy, ktorých je štát účastníkom a ktoré vznikli pred nadobudnutím účinnosti smerníc, vylučovali platbu úrokov z omeškania?
5. V prípade kladnej odpovede na štvrtú otázku, vzťahuje sa povinnosť nezasahovať do existujúcich vzťahov, ktorých účastníkom je štát, prostredníctvom právneho predpisu o vylúčení úrokov z omeškania na jednotnú reguláciu úrokov, ktorý do určitého času (konkrétne od 31. januára 1982 do 31. decembra 1995) priznával existenciu mimozákonnej sadzby a kapitalizácie úrokov, hoci len na ročnom a nie polročnom základe, ako to vyžadoval veriteľ, a po uvedenom čase iba platbu zákonných úrokov, na úpravu, ktorá vzhľadom na detaily prejednávanej veci... nie je nevyhnutne v neprospech veriteľa?“

O prejudiciálnych otázkach

- 26 Najprv treba zdôrazniť, že zákonný dekrét č. 16/2012 bol prijatý ešte počas účinnosti smernice 2000/35 a potom, ako došlo k prijatiu a nadobudnutiu účinnosti smernice 2011/7, ale pred uplynutím lehoty na prebratie smernice 2011/7.
- 27 Okrem toho, ako vyplýva z bodov 15 a 16 tohto rozsudku, Talianska republika využila možnosť, ktorú členským štátom poskytuje článok 6 ods. 3 písm. b) smernice 2000/35, a to vylúčiť pri transpozícii tejto smernice zmluvy, ktoré boli uzatvorené pred 8. augustom 2002 a po prijatí zákonného dekrétu č. 16/2012 využila aj možnosť stanovenú v článku 12 ods. 4 smernice 2011/7, a to vylúčiť zmluvy uzatvorené pred 16. marcom 2013.
- 28 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že pohľadávka družstva Federconsorzi, o ktorú ide v konaní vo veci samej, vznikla v rámci vzťahov, ktoré vnútroštátny súd kvalifikoval ako zákonný mandátny vzťah, ktorý medzi talianskym štátom a poľnohospodárskymi družstvami existoval až do roku 1967, pričom táto pohľadávka je výsledkom postúpenia pohľadávok vyplývajúcich z náhrady výdavkov, ktoré vynaložili tieto družstvá pred týmto dňom na účet a v záujme štátu v rámci uvedeného mandátneho vzťahu.
- 29 Vnútroštátny súd sa však pýta, či z povinnosti prebrať smernice 2000/35 a 2011/7, ako aj z článku 3 ods. 3 a článku 6 smernice 2000/35 a článkov 7 a 12 smernice 2011/7 vyplýva, že Talianska republika nemohla platne prijať ustanovenia zákonného dekrétu č. 16/2012, ktorý sa zmenil na zákon, ktoré môžu zmeniť úroky z pohľadávky družstva Federconsorzi v jeho neprospech.

- 30 Vzhľadom na tieto okolnosti treba dospieť k záveru, že svojou druhou a piatou otázkou, ktoré treba posúdiť spoločne a v prvom rade, sa vnútroštátny súd pýta, či sa majú článok 288 tretí odsek ZFEÚ a článok 3 ods. 3 a článok 6 smernice 2000/35, ako aj články 7 a 12 smernice 2011/7 vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby členský štát, ktorý využil možnosť stanovenú v článku 6 ods. 3 písm. b) smernice 2000/35, mohol počas lehoty na prebratie smernice 2011/7 prijať právne predpisy, o aké ide v konaní vo veci samej, ktoré môžu zmeniť v neprospech veriteľa štátu úroky z pohľadávky vyplývajúcej z plnenia zmluvy uzatvorenej pred 8. augustom 2002.
- 31 V tejto súvislosti postačuje zdôrazniť, že možnosť členského štátu vylúčiť pri transpozícii smernice 2000/35 zmluvy, ktoré boli uzatvorené pred 8. augustom 2002, ako to aj Talianska republika urobila prijatím článku 11 legislatívneho dekrétu č. 231 z 9. októbra 2002, je výslovne stanovená v článku 6 ods. 3 písm. b) tejto smernice a dôsledkom jej výkonu je, že všetky ustanovenia tejto smernice sú *ratione temporis* neuplatniteľné.
- 32 Okrem toho zmenu v neprospech veriteľa štátu vykonanú právnym predpisom, ktorý bol prijatý počas lehoty na prebratie smernice 2011/7, ktorá sa týka úrokov z pohľadávky vyplývajúcej z plnenia zmluvy uzatvorenej pred 16. marcom 2013, nemožno v žiadnom prípade považovať za zmenu, ktorá by mohla vážne ohroziť výsledok predpokladaný touto smernicou (pozri rozsudok Inter-Environnement Wallonie, C-129/96, EU:C:1997:628, bod 45), keďže článok 12 ods. 4 tejto smernice umožňuje členským štátom vylúčiť zmluvy uzatvorené pred týmto dňom a dotknutý členský štát teda mohol zvážiť využitie tejto možnosti.
- 33 Preto z povinnosti prebrať smernicu 2011/7 nemôže vyplynúť, že členský štát, ktorý využil možnosť stanovenú v článku 6 ods. 3 písm. b) smernice 2000/35, nemôže zmeniť v neprospech veriteľa štátu počas lehoty na prebratie smernice 2011/7 úroky z pohľadávky vyplývajúcej z plnenia zmluvy uzatvorenej pred 8. augustom 2002, a nemožno to vyvodiť ani z článku 12 ods. 3 smernice 2011/7, ktorý členským štátom umožňuje zachovať alebo uviesť do účinnosti ustanovenia, ktoré sú pre veriteľov výhodnejšie ako ustanovenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou, ani z článku 7 tej istej smernice týkajúceho sa dohôd, podmienok alebo nekalých obchodných praktík, pričom zostáva zachovaná prípadná možnosť namietat proti takejto zmene podľa vnútroštátneho práva.
- 34 V konaní vo veci samej teda aj v prípade, že by vzťah, ktorý existoval medzi talianskym štátom a poľnohospodárskymi družstvami, bolo možné kvalifikovať ako „obchodnú transakciu“ v zmysle článku 2 smernice 2011/7, a teda ak by spadal do vecnej pôsobnosti tejto smernice, táto smernica by v žiadnom prípade nebránila prijatiu ustanovení zákonného dekrétu č. 16/2012.
- 35 Vzhľadom na tieto úvahy treba na druhú a piatu otázku odpovedať tak, že článok 288 tretí odsek ZFEÚ a článok 3 ods. 3 a článok 6 smernice 2000/35, ako aj články 7 a 12 smernice 2011/7 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby členský štát, ktorý využil možnosť stanovenú v článku 6 ods. 3 písm. b) smernice 2000/35, mohol počas lehoty na prebratie smernice 2011/7 prijať právne predpisy, o aké ide v konaní vo veci samej, ktoré môžu zmeniť v neprospech veriteľa štátu úroky z pohľadávky vyplývajúcej z plnenia zmluvy uzatvorenej pred 8. augustom 2002.
- 36 Vzhľadom na odpoveď na druhú až piatu otázku na prvú otázku netreba odpovedať.

O trovách

- 37 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

Článok 288 tretí odsek ZFEÚ a článok 3 ods. 3 a článok 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/35/ES z 29. júna 2000 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách, ako aj články 7 a 12 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby členský štát, ktorý využil možnosť stanovenú v článku 6 ods. 3 písm. b) smernice 2000/35/ES, mohol počas lehoty na prebratie smernice 2011/7/EÚ prijať právne predpisy, o aké ide v konaní vo veci samej, ktoré môžu zmeniť v neprospech veriteľa štátu úroky z pohľadávky vyplývajúcej z plnenia zmluvy uzatvorenej pred 8. augustom 2002.

Podpisy